

Мета громадської організації бути обраною в Громадську раду при ДАВР України та працювати в ній.

Асоціація рибоводів «СОЮЗ», як громадське об'єднання підприємців рибогосподарської галузі, плідно працює з 2005 року.

Найважливішою проблемою невизначеність регуляторних актів місцевої влади та органів місцевого самоврядування в регіонах негативно впливають на розвиток аквакультури та бізнес-клімат в цій сфері по всій Україні. Суб'єкти аквакультури відчувають також виробничі проблеми, що не дають змоги збільшувати обсяги виробництва та збільшувати обсяги реалізації рибної продукції.

Ми вважаємо основними завданнями становлення розвитку аквакультури наступні:

- ✓ Забезпечення продовольчої безпеки України
- ✓ Пріоритетний розвиток аквакультури в системі сільгоспвиробництва
- ✓ Подолання корупційних схем та зв'язків
- ✓ Цивілізовані відносини та прозорі правила гри
- ✓ Запровадження європейських стандартів
- ✓ Сучасні технології, підвищення рибопродуктивності
- ✓ Виробництво якісних, доступних рибних кормів
- ✓ Збільшення виробництва рибної продукції
- ✓ Покращення екології водойм
- ✓ Суттєве збільшення робочих місць
- ✓ Підвищення зайнятості сільського населення

Вирішення цих завдань можливе тільки за державної підтримки в таких напрямках:

- ✓ Вдосконалення законодавчої бази: закони, постанови, укази
- ✓ Нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади
- ✓ Розпорядчі документи органів державної адміністрації та органів місцевого самоврядування

Проведений нами системний аналіз проблемних аспектів підприємницької діяльності в сфері аквакультури дозволили визначити такі труднощі:

1. Окремі неузгодженості в порядку укладання Договорів оренди водних об'єктів, здійснення рибогосподарської діяльності підприємців, також в порядку розірвання Договорів оренди водних об'єктів. Крім того, розбіжності в порядку укладання Договорів в межах та поза межами населених пунктів орендодавцями територіальних громад, державних виконавчих структур і органами місцевого самоврядування.
2. Складна процедура отримання водного об'єкту в оренду через аукціон.
3. Тотальна замуленість ставків через розорення прибережно-захисних смуг. Негативно впливає на екологічний стан водних ресурсів, на рибопродуктивність водних об'єктів, якість води та якість самої риби. Популярні засоби очистки ставка, як то земснаряди та драглаї, не є дієвим знаряддям для такої діяльності. До цієї ж проблеми слід віднести різке пониження рівня вод, кліматична маловодність, що призводить до відмови орендарів від оренди водних об'єктів.
4. Відсутність якісного рибопосадкового матеріалу та контролю якості на стадії інкубації, личинкового та малькового періоду вирощування риби.
5. Низьке інформаційне забезпечення підприємницького середовища області в питаннях методів покращення екології, очистки води та підтримки ПЗС в нормальному стані.
6. Відсутність графіку пониження рівня води та узгодженості між орендарями по цьому питанню, що пов'язані з виловом риби та рибопосадкового матеріалу. Інші питання виробничого циклу вирощування риби в орендованих водоймах.
7. Недоступність кормів належної якості, через високу вартість, для підвищення рибопродуктивності малька, рибо посадкового матеріалу, товарної продукції та безпечна для навколишнього середовища.. Відсутність якісних та доступних кормів.

8. Відсутні чітка нормативна база та порядок санітарно-ветеринарного забезпечення екологічного стану водних об'єктів.
9. Відсутній іхтіологічно-консультативний супровід рибогосподарської діяльності, в тому числі екологічний контроль стану водних ресурсів орендованих об'єктів.
10. Проблема оформлення та використання гідротехнічних споруд. Оформлення оренди гідроспоруд з дотриманням букви закону є не чітко визначеною процедурою, ускладненою суб'єктивним відношення окремих територіальних громад. Вартість оренди гідроспоруди може перевищувати орендну плату за землю водного фонду. Більше того, рибовод постійно має поліпшувати та ремонтувати гідротехнічні споруди для технологічного використання, що збільшує їх вартість, і як наслідок, орендну плату.

Основні напрямки вирішення цих та інших проблем лежать на різних рівнях законодавчої та виконавчої влади. Наші пропозиції щодо окремих завдань можна згрупувати в такі розділи:

1. Розробка Порядку укладання, виконання та розірвання Договорів оренди водних об'єктів, який би встановлював всеохоплюючий механізм взаємодії між орендодавцем, державними виконавчими органами, органами місцевого самоврядування, орендарем та громадою, підчас укладання, виконання та розірвання договору оренди водних об'єктів відповідно до Постанови КМУ №572 від 02.06.2021 р..
2. Розробка програми підтримки суб'єктів аквакультури, яка має включати створення галузевими громадськими організаціями підприємства, яке б отримало на пільгових умовах у власність чи користування спеціалізовану техніку, земснаряди-амфібії – іншу сучасну техніку, що в усьому світі використовується для очистки ставків та аерації. В подальшому, надання послуг суб'єктам аквакультури за цінами нижчими за ринкові.
3. Розробка Програми біологічної очистки водних об'єктів та аерації, актуальної в період активного випаровування та суттєвого пониження рівня води в річках та ставках. Крім того, задля вирішення проблеми висихання ставків, через природну мало водність, є необхідність розробки Програми розчистки, відновлення джерел та малих рік.
4. Повна правова та бухгалтерська підтримка суб'єктів аквакультури. Створення на базі громадських організацій консультаційних центрів для орендарів-рибоводів, громадських об'єднань рибалок-любителів. Такі центри мають надавати повний спектр юридичних та бухгалтерських послуг. Це допоможе рибоводам не порушувати закон у своїй діяльності.
5. Створення комунальних підприємств, які б отримали в користування на праві балансоутримувача (оренди) гідротехнічні споруди, і в подальшому, спільно використовували б їх з суб'єктами аквакультури для досягнення загально визначеної мети: збереження навколишнього середовища шляхом утримання гідротехнічних споруд в належному стані, провадження рибогосподарської діяльності, запобігання надзвичайних ситуацій, підтримки нормального підпірного рівня води при інтенсивному випаровуванні або паводку. При цьому орендар буде використовувати лише водоспускний механізм, який є річчю з індивідуальними ознаками.
6. Створення патолого - іхтіологічної лабораторій та лабораторій аналізу води в регіональних органах ДАВР, учбових закладах, доступних суб'єктам господарювання галузі, також налагодження тісних зв'язків з науковими колами, учбовими закладами, що дасть можливість розробляти науково-практичні рекомендації на кожен водний об'єкт для збереження його нормального екологічного стану

Розробка чітких заходів для мінімізації перешкод у розвитку аквакультури та їх впровадження мають відбуватися шляхом залучення до діалогу представників державних органів влади, органів місцевого самоврядування, громадськості та громадських об'єднань та бізнесу.

Окремі завдання на рівні органів місцевого самоврядування та державних адміністрацій у Вінницькій області вирішені за нашою ініціативою, підтримкою та активною співпрацею:

- Проведена інвентаризація водного фонду області, діючих договорів оренди земель водного фонду в межах та поза межами населених пунктів на рівні області, районів, територіальних громад, населених пунктів;
- Створено “єдине вікно” для усіх суб’єктів договірних відносин, що організує ефективну співпрацю влади і підприємців для досягнення спільної мети – розвитку рибогосподарської галузі та збереженню водних ресурсів області в нормальному екологічному стані;
- Застосовано єдину ставку орендної плати за землі водного фонду на рівні законодавчого мінімуму, що сприяло виходу аквакультури з тіні, надало суб’єктам аквакультури фінансові можливості для розвитку;
- Прийнято зміни та здійснено перегляд підходу до визначення нормативно-грошової оцінки земель населених пунктів, що дозволило орендарям в межах населених пунктів сплачувати адекватну орендну плату;
- Реалізовано спрощення процедури укладання договорів оренди водних об’єктів, що прискорило легалізацію орендарів, та виключило корупційну складову з цього процесу.

Ціла низка завдань полягає в удосконаленні законодавчої бази та нормативно правових актів органів центральної виконавчої влади за такими напрямками:

- Земельний кодекс: надання в оренду земельних ділянок водного фонду для аквакультури поза аукціоном.
- Водний кодекс: визначення риборозведення як різновиду водокористування.
- Виключення любительського та спортивного рибальства, із визначення загального водокористування.
- Доповнення ст. 51 відсылною нормою до ЗУ “Про аквакультуру”, як спеціального закону регулюючого використання водних об’єктів для риборозведення.
- Закон “Про аквакультуру” доповнити розділом, щодо оренди водних об’єктів для риборозведення.
- Податковий Кодекс Встановлення окремої плаваючої відсоткової ставки орендної плати за земельні ділянки водного фонду, що використовуються для риборозведення.
- Закон про рибне господарство Зміни на підставі аналізу регуляторного впливу цього закону.

Внесення змін до нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади:

- Державне агентство водних ресурсів
- Впровадження механізму та стандартів використання утримання та обслуговування гідровузлів рибогосподарських водних об’єктів.
- Перегляд методики розрахунку плати за водний об’єкт (водне дзеркало) для руслових ставків та технологічних водойм.
- Кабінет Міністрів України
- Необхідність оптимізації податкового навантаження суб’єктів вітчизняної аквакультури та дерегуляція відносин в рибогосподарській галузі.
- Прийняття Постанови КМУ “Порядок укладання, виконання та розірвання Договорів оренди водних об’єктів”
- Державне агентство рибного господарства
- Перегляд норм рибопродуктивності відповідно реальним економічним факторам.
- Документальне забезпечення рибогосподарської меліорації.
- Створення та ведення електронного реєстру водних об’єктів для риборозведення.

Основною метою діяльності Асоціації рибоводів “Союз” є координація зусиль для розвитку господарської діяльності в сфері аквакультури, збереження навколишнього середовища, підтримки нормального екологічного стану водних ресурсів, надання науково-

технічної, правової та іншої практичної допомоги, відстоювання законних економічних, правових та матеріальних інтересів у органах законодавчої, виконавчої та судової влади.

Для реалізації цих завдань необхідно поєднати зусилля багатьох інститутів громадянського суспільства та органів влади різних рівнів. А також розуміння державних службовців їх ролі у сприянні виконання вищезазначених завдань. На даний момент таке розуміння зустрічається дуже рідко, тому складається стійке враження створення штучних перешкод з боку владних структур органів виконавчої влади, окремих працівників, що абсолютно не зацікавлені в наведені порядку в галузі, їх не цікавить думка інших, їх дратує існування громадських організацій, що відстоюють інтереси своїх членів, тільки вдають сприяння створенню умов для розвитку аквакультури в Україні.

Участь в складі дієвої Громадської ради при Державному Агентстві водних ресурсів України дасть можливість майданчика для внесення пропозицій, їх обговорення та реальних змін в сфері аквакультури, екології навколишнього середовища, чистоти водних ресурсів нашої країни.

Голова Асоціації рибоводів «СОЮЗ»

Іван Агарков